

זרקור הסברה

איראן האקען

הרפובליקה האסלאמית של איראן מצהירה באופן גלוי כי אחד הכלים המשמעותיים במימוש האינטרסים הלאומיים שלה הוא סיוע לארגונים השונים הפרוסים ברחבי המזרח התיכון, המכונים לעתים "שלוחים" (Proxies), המרכיבים את "ציר ההתנגדות". באמצעות ארגונים אלה, מצליחה איראן לייצר השפעה נרחבת על מדינות במזרח התיכון, מבלי לכבוש אותן באופן צבאי. מידת ההשפעה והתמיכה האיראנית על שלוחיה משתנה מארגון לארגון, אך המשותף לכולם היא עיקרון המוקואמה (مقاومة) - ההתנגדות הפעילה להשפעת העולם המערבי, ובמיוחד ההתנגדות לישראל ולארצות-הברית.

חיזבאללה כנכס איראני

הארגון הגדול והמשמעותי ביותר המהווה חלק מאסטרטגיה זו של איראן, הוא ארגון חיזבאללה בלבנון. חיזבאללה נחשב במשך שנים לנכס אסטרטגי איראני, ולתפיסתה סיפק לה יכולת להרתיע את ישראל מלבצע פעולה התקפית נגד איראן ואיפשר לה להוציא לפועל פעולות התקפיות כנגד ישראל, שלא משטחה הריבוני. בנוסף, לחיזבאללה גם מפלגה ונציגים בפרלמנט הלבנוני, ובכך מהווה עבור איראן נכס אסטרטגי ראשון בחשיבותו ביכולת להשפיע, ואף לשלוט, על המתרחש בלבנון כזרוע מדינית. איראן ראתה בחיזבאללה את הזרוע האסטרטגית המועדפת עליה במערכה נגד ישראל, המקדמת את מדיניותה בלבנון בפרט ואת האינטרסים שלה במזרח התיכון בכלל.

הקמתו ועלייתו של ארגון חיזבאללה בלבנון היו מהישגיה הבולטים ביותר של מדיניות החוץ האיראנית. חיזבאללה הוקם בשנים 1982-1988 על ידי אנשי דת לבנונים בדרג בינוני בהכוונתה של איראן. יחידת משמרות המהפכה, שהוצבה בבקעת הלבנון ב-1982 במסגרת הסכם לשיתוף פעולה צבאי בין איראן לסוריה, מילאה תפקיד חשוב בהקמת הארגון ובבניית התשתית המבצעית שלו. בסיוע איראני, הורחבו מסגרות המתגייסים השיעים מלבנון לזרוע הצבאית של חיזבאללה, ואלה אומנו על ידי מדריכים איראניים בלחימה ובביצוע פיגועים, צוידו בנשק איראני רב וקיבלו משכורות מאיראן. לוחמי חיזבאללה נשלחו גם לאימונים במחנות משמרות המהפכה באיראן.

הסיוע האיראני לזרוע האזרחית של חיזבאללה

היקף הסיוע האיראני לחיזבאללה נאמד במאות מיליוני דולרים בשנה. נוסף על הסיוע הצבאי רחב ההיקף, מעניקה איראן סיוע למוסדותיו החברתיים והמדיניים של הארגון. באופן זה, מסייע המימון האיראני לחיזבאללה לא רק במאבק נגד ישראל, אלא גם בביסוס מערכות אזרחיות שלו בדרום לבנון, כמו כספומטים ומוסדות רווחה ובריאות, וכן בהתבססותה של חיזבאללה כמפלגה הגדולה בפרלמנט הלבנוני. באמצעות סיוע איראני זה, הפך חיזבאללה להיות 'מדינה בתוך מדינה' בלבנון, והוא תיפקד כריבון בפועל בחלקים נרחבים בלבנון, בעיקר באזורים בהם מתרכזת האוכלוסייה השיעית - דרום לבנון, בקעת הלבנון, ושכונות בבירות.

פעילות כנגד מדינת ישראל

לאחר נסיגת ישראל מלבנון במאי 2000, חל שינוי מהותי ביעודו האסטרטגי של הארגון מבחינתה של איראן, והוא הפך לזרוע אסטרטגית שלה שתאיים על ישראל ברי טילים מסיבי, אם זו תעז לתקוף את איראן. לאחר הנסיגה הישראלית, גברה תמיכת כוח קודס של משמרות המהפכה בחיזבאללה, ומצאה ביטוי בהקמת תשתית רקטות ארוכות טווח שאיימה על העורף הישראלי, והופעלה במלחמת לבנון השנייה.

זרקור הסברה

איראן באקונו

בשנים שחלפו מאז סיום המלחמה ב-2006, מילא כוח קודם האיראני תפקיד מרכזי בשיקום התשתית הצבאית של חיזבאללה, וסייע לארגון לצבור **ארסנל גדול של כמאה אלף רקטות וטילים**, ובכלל זה טילים בעלי יכולת פגיעה מדויקת, שאיימו על תשתיות צבאיות ואזרחיות בישראל. **איראן ראתה בארסנל זה אמצעי הרתעה משמעותי כנגד ישראל**. בשנים האחרונות צבר חיזבאללה אמצעי לחימה רבים מאיראן, ונוצרה **"ברית ההגנה"** הדדית בינו לבין איראן – לא רק שחיזבאללה יתערב אם איראן תותקף, אלא איראן יכולה להתערב אל מול איום ממשי ופגיעה בחיזבאללה. בנוסף, כחלק מהסיוע שהעניקה איראן למשטר אסד במסגרת מלחמת האזרחים בסוריה, הפעילה איראן את חיזבאללה, ששלח פעילים להילחם בסוריה כנגד מתנגדי המשטר.

במהלך המלחמה

באפריל 2024 תקפה איראן את ישראל באופן ישיר, בסיוע של "ציר ההתנגדות" ובכללו חיזבאללה. מספר ימים לאחר שהחל מבצע 'חיצי הצפון', שיגרה איראן מתקפה שנייה כנגד ישראל, בחלקה כתגובה על חיסולו של מזכ"ל חיזבאללה חסן נסראללה. חיזבאללה לא היה שותף למתקפה זו, עקב הפגיעה הקשה שספג כבר בימים הראשונים למבצע. **המכה הקשה שספג חיזבאללה במבצע 'חיצי הצפון' החלישה אותו באופן משמעותי, ובמידה רבה פגעה גם ב-"ברית ההגנה" שהייתה לו עם איראן** - הסרת האיום מצד חיזבאללה היוותה את אחד הגורמים המרכזיים שאיפשרו לישראל לצאת למבצע "עם כלביא" לסיכולה של התוכנית האיראנית להשמדת ישראל ביוני 2025. **חיזבאללה המוחלט, שאיראן ראתה בו כוח מרתיע מרכזי כנגד מדינת ישראל, לא יכול היה להתערב לטובת איראן גם כאשר ישראל התקיפה אותה ישירות.**

לצד זאת, **איראן המשיכה במאמציה לממן ולחמש את חיזבאללה** גם לאחר מבצע "חיצי הצפון" ומבצע "עם כלביא", במטרה לסייע לו לשקם את יכולותיו ולהמשיך לאיים על מדינת ישראל ואזרחיה. מנגד, צה"ל פעל כל העת לקטיעת הסיוע האיראני ולפגיעה בחיזבאללה, במטרה לסכל ניסיונות שיקום אלו.

מבצע 'שאגת הארי'

ב-28 בפברואר 2026 החל צה"ל במבצע "שאגת הארי", בשיתוף עם ארה"ב, כנגד איומים הנשקפים מהרפובליקה האסלאמית של איראן - במטרה להביא לפגיעה יסודית במשטר הטרור האיראני ולהסיר איומים קיומיים על מדינת ישראל. במכת הפתיחה של המבצע חוסל עלי ח'אמינאי, המנהיג העליון של איראן. בתגובה לחיסול, ארגון הטרור חיזבאללה החל לתקוף את ישראל, בעיקר באמצעות ירי טילים, רקטות וכטב"מים. בכך, **חיזבאללה הפר את הפסקת האש שהחלה עם סיום מבצע 'חיצי הצפון' בנובמבר 2024, והצטרף למערכה לצד משטר הטרור האיראני.**

צה"ל תקף את חיזבאללה בעוצמה והרחיב את אחיזתו בדרום לבנון, במטרה להגן על התושבים והיישובים בצפון הארץ ולפגוע קשות בארגון הטרור. כוחות צה"ל ימשיכו לפעול להגנת התושבים והיישובים בצפון, וגבות מחיזבאללה מחיר כבד על החלטתו להצטרף למערכה.

חסן נסראללה, מזכ"ל חיזבאללה
(חוסל בספטמבר 2024)
ועלי ח'אמינאי, המנהיג העליון של
איראן (חוסל בפברואר 2026)